

ปริญ เตชะมวลไววิทย์

ผู้อำนวยการฝ่ายงานเลขานุการและสื่อสารองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

เป้าหมายในการพัฒนาตลาดทุนประการหนึ่งก็คือ การสร้างโอกาสให้กิจการที่ต้องการทุนและมีศักยภาพสามารถระดมทุนได้ โดยมีเครื่องมือหรือช่องทางระดมทุนที่หลากหลาย เหมาะสมกับขนาดของกิจการ ตัวอย่างเช่น กิจการขนาดกลางหรือขนาดเล็ก (SMEs) หรือเพิ่งอยู่ในช่วงเริ่มต้น (startup) การระดมทุนอาจไม่ใช่เรื่องง่ายนัก จะกู้เงินจากธนาคาร ธนาคารอาจจะปฏิเสธ เนื่องจากกิจการยังไม่มีประวัติการดำเนินการ (track record) รายได้ก็ยังไม่แน่นอน สินทรัพย์ที่จะมาใช้เป็นหลักประกันก็อาจจะน้อยครับ หรือหากจะระดมทุน จากตลาดทุนด้วยวิธีการออกเสนอขายหลักทรัพย์และนำหุ้นของบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ก็จะไม่เหมาะสมกับขนาดของกิจการและยุ่งยาก ต้องมีการเตรียมความพร้อมอีกหลายเรื่อง เช่น ความพร้อมใน ระบบบริหารจัดการ ระบบบัญชี ระบบควบคุมภายใน เป็นต้น ครับ

อย่างไรก็ดี ในยุคดิจิทัลนี้ SMEs และ startup มีทางเลือกโอกาสระดมทุนผ่านช่องทางที่น่าสนใจอื่นอีกครับ คือ crowdfunding ซึ่งเป็นการระดมทุนจากมวลชนโดยแต่ละคนจะนำเงินมาลงทุนในจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่ก็จะทำบนเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านผู้ให้บริการระบบที่เรียกว่า funding portal (FP)

โดยทั่วไป crowdfunding มี 4 แบบครับ คือ (1) donation-based รับบริจาคเงิน (2) reward-based ให้สินค้าหรือของที่ระลึกตอบแทนเงินที่เข้ามา (3) peer-to-peer lending กู้ยืม และ (4) investment-based ออกหุ้น (equity-based หรือ equity crowdfunding) ที่ผู้ลงทุนได้ร่วมเป็นเจ้าของกิจการในฐานะผู้ถือหุ้น หรือหุ้นกู้ (debt-based) ที่ผู้ลงทุนจะเป็นผู้ถือหุ้นกู้ที่ได้รับดอกเบี้ยและเงินต้น

ประเทศไทยมีการระดมทุนผ่าน crowdfunding กันบ้างแล้วนะครับ อย่าง donation-based ก็มี taejai.com ที่มีผู้บริจาคเกือบ 3,000 รายแล้ว นอกจากนี้ ก็ทราบว่ายังมี crowdfunding แบบ rewarded-based เช่นกัน อย่าง meefund.com

สำหรับ equity crowdfunding ซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกหุ้นนั้น ก.ล.ต.ได้ออกหลักเกณฑ์เพื่อรองรับเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา และต่อมาก็มีเสียงสะท้อนเข้ามา ก.ล.ต. ก็รับฟังและปรับหลักเกณฑ์ให้ยืดหยุ่นมากขึ้น การระดมทุนแบบ equity crowdfunding เปิดโอกาสให้กิจการ SMEs หรือ startup ระดมทุนจาก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

“ก.ล.ต. ดูแลตลาดทุน เพื่อให้คุณมั่นใจ”

ประชาชนผ่าน FP ที่ได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. โดย ก.ล.ต. จะกำกับดูแล FP เพื่อให้มั่นใจว่า FP มีระบบงานที่รองรับการดำเนินการระดมทุนได้ ให้บริการแก่ผู้ลงทุนอย่างเป็นธรรม การเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ลงทุน FP จะเป็นผู้กำหนดรูปแบบและวิธีการเปิดเผยข้อมูลของกิจการที่ระดมทุน นอกจากนี้ FP ยังมีอีกหน้าที่สำคัญคือให้ความรู้แก่ผู้ลงทุน เพื่อให้รับทราบถึงความเสี่ยงของการลงทุนในกิจการที่มีโอกาสจะไม่ประสบความสำเร็จสูง

และเพื่อให้การระดมทุนไม่ยุ่งยาก ต้นทุนไม่สูง ทำได้เร็ว ซึ่งเป็นข้อเด่นของการระดมทุนด้วยวิธีนี้ เกณฑ์การกำกับดูแลจึงไม่เข้มงวดเท่ากับวิธีการระดมทุนปกติครับ และในขณะเดียวกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้ลงทุนมาก หากกิจการไม่ประสบความสำเร็จในโครงการที่เสนอ รวมถึงหากเกิดเหตุไม่คาดคิดเกิดขึ้น

ดังนั้น เพื่อไม่ให้กระทบกับผู้ลงทุนรายบุคคลมากนัก ก.ล.ต. จึงกำหนดให้กิจการระดมทุนจากรายย่อยได้ไม่เกิน 20 ล้านบาทในรอบ 12 เดือนแรก และการระดมทุนทั้งหมดไม่เกิน 40 ล้านบาท และผู้ลงทุนรายบุคคลจะลงทุนในกิจการใดกิจการหนึ่งได้ไม่เกิน 50,000 บาท และรวมทุกกิจการที่ลงทุนแล้วไม่เกิน 500,000 บาท ต่อปี

ขอทำความเข้าใจสักนิดครับว่า อย่างที่ได้เรียนไว้ข้างต้น กิจการที่ระดมทุนด้วยวิธีนี้ ส่วนใหญ่ก็มักจะเป็น startup ซึ่งโอกาสที่จะสำเร็จหรือไม่ ก็อาจจะพอ ๆ กัน ผู้สนใจลงทุนควรทำการบ้านให้มาก ๆ ต้องระมัดระวังการลงทุน ควรกระจายการลงทุนและบริหารความเสี่ยงในการลงทุนให้อยู่ในระดับที่ตนเองสามารถรับได้ ศึกษาข้อมูลให้ดีก่อนลงทุน และมีการทำใจไว้บ้าง คือลงเงินไปแล้ว ก็เท่ากับเป็นผู้ถือหุ้นที่ร่วมหัวจมท้ายไปกับกิจการ ซึ่งถ้ากิจการประสบความสำเร็จ ก็อาจได้ผลตอบแทนที่สูงครับ

ขณะนี้ผู้ที่สนใจจะขออนุญาตประกอบธุรกิจ FP เข้ามาหารือกับ ก.ล.ต. นับสิบรายนะครับ ตอนนี้ก็อยู่ระหว่างศึกษาความเป็นไปได้และเตรียมความพร้อมกันอยู่ ซึ่งเมื่อพร้อมแล้ว เราก็คงจะได้เห็นการระดมทุนแบบ equity crowdfunding กันในไม่ช้านานนี้ หากท่านใดสนใจจะประกอบธุรกิจ FP สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลกับ ก.ล.ต. ได้ที่ 1207 กด 4 ครับ